

An Integrated, Prosperous
and Peaceful Africa

MKATABA WA AFRIKA KUHUSU HAKI NA USTAWI WA MTOTO

www.au.int

MKATABA WA AFRIKA
kuhusu Haki na Ustawi wa Mtoto

MKATABA WA AFRIKA KUHUSU HAKI NA USTAWI WA MTOTO

Imepitishwa na

ifikapo Mkutano wa 26 wa Kawaida
wa Bunge la Wakuu wa
Jimbo na Serikali ya OAU

Addis Ababa, Ethiopia - Julai 1990
Ilianza kutumika mnamo Novemba 29, 1999

Jedwali la Yaliyomo

UTANGULIZI 07

SEHEMU YA I: HAKI NA WAJIBU 08

SURA YA KWANZA

HAKI NA USTAWI WA MTOTO 08

IBARA YA 1: WAJIBU WA VYAMA VYAMA 08

KIFUNGU CHA 2: UFAFANUZI WA MTOTO 09

IBARA YA 3: KUTOBAGUA 09

KIFUNGU CHA 4: MASLAHI BORA YA MTOTO 09

KIFUNGU CHA 5: KUOKOKA NA MAENDELEO 09

IBARA YA 6: JINA NA UTAIFA 10

KIFUNGU CHA 7: UHURU WA KUJIELEZA 10

IBARA YA 8: UHURU WA KUSHIRIKIANA 10

IBARA YA 9: UHURU WA MAWAZO, DHAMIRI NA DINI 10.

KIFUNGU CHA 10: ULINZI WA FARAGHA 11

KIFUNGU CHA 11: ELIMU 11

Kifungu cha 12: BURUDANI, BURUDANI NA UTAMADUNI 11

KIFUNGU CHA 13: WATOTO WENYE ULEMAVU 13

IBARA YA 14: HUDUMA ZA AFYA NA AFYA 14

KIFUNGU CHA 15: KAZI YA MTOTO 15

IBARA YA 16: ULINZI DHIDI YA UDHALILISHAJI WA WATOTO NA MATESO 15.

IBARA YA 17: USIMAMIZI WA HAKI YA WATOTO 16

KIFUNGU CHA 18: ULINZI WA FAMILIA 17

IBARA YA 19: MATUNZI NA ULINZI WA WAZAZI 17

IBARA YA 20: MAJUKUMU YA MZAZI 18

IBARA YA 21: ULINZI DHIDI YA MADHARA YA KIJAMII NA KITAMADUNI.

VITENDO 18

KIFUNGU CHA 22: MIGOGORO YA SILAHA 19

KIFUNGU CHA 23: WATOTO WAKIMBIZI 19

KIFUNGU CHA 24: MATOKEO YA 20

KIFUNGU CHA 25: KUTENGANISHWA NA WAZAZI 21

IBARA YA 26: ULINZI DHIDI YA UBAGUZI NA UBAGUZI 21.

KIFUNGU CHA 27: UNYWAJI WA KIMAPENZI 22

KIFUNGU CHA 28: MATUMIZI MABAYA YA DAWA 22

KIFUNGU CHA 29: KUUZA, USAFIRISHAJI NA UTEKAJI 23

KIFUNGU CHA 30: WATOTO WA MAMA WALIOFUNGWA 23

IBARA YA 31: WAJIBU WA MTOTO 23

SEHEMU YA II 24

SURA YA PILI

KUANZISHWA NA UTENGENEZAJI WA KAMATI YA

HAKI NA USTAWI WA MTOTO 24

IBARA YA 32: KAMATI 24

KIFUNGU CHA 33: UTUNGAJI 24

IBARA YA 34: UCHAGUZI 25

KIFUNGU CHA 35: WAGOMBEA 25

KIFUNGU CHA 36:25

IBARA YA 37: MUDA WA KUONGOZA 25

KIFUNGU CHA 38: BUREAU 26

KIFUNGU CHA 39: NAFASI 26

IBARA YA 40: SEKRETARIETI 26

KIFUNGU CHA 41: MARADHI NA KINGA 27

SURA YA TATU

MAADILI NA UTARATIBU WA KAMATI 27

KIFUNGU CHA 42: MAMLAKA 27

KIFUNGU CHA 43: UTARATIBU WA KURIPOTI 28

KIFUNGU CHA 44: MAWASILIANO 28

IBARA YA 45: UCHUNGUZI WA KAMATI 29

SURA YA NNE

MASHARTI MENGINEYO 29

KIFUNGU CHA 46: VYANZO VYA UONGOZI 29

KIFUNGU CHA 47: UTHIBITISHO WA SAINI AU KUFUATA 30

IBARA YA 48: MAREKEBISHO NA MARUDIO YA MKATABA WA 30

UTANGULIZI ■

Nchi Wanachama wa Afrika wa Shirika la Umoja wa Afrika, Wanachama wa Mkataba wa sasa unaoitwa “Mkataba wa Afrika wa Haki na Ustawi wa Mtoto”,

KWA KUZINGATIA Mkataba wa Umoja wa Nchi Huru za Afrika unatambua umuhimu wa Haki za Binadamu na Mkataba wa Afrika wa Haki za Binadamu na Haki za Watu uliotangazwa na kukubaliana kwamba kila mtu anastahili haki na uhuru wote unaotambuliwa na kuhakikishwa ndani yake, bila ubaguzi wa aina yoyote kama vile. kabila, kabila, rangi, jinsia, lugha, dini, siasa au maoni mengine yoyote, asili ya kitaifa na kijamii, bahati, kuzaliwa au hali nyingine,

KUKUMBUKA Tamko la Haki na Ustawi wa Mtoto wa Afrika (AHG/ST.4 Rev.I) lililopitishwa na Baraza la Wakuu wa Nchi na Serikali la Umoja wa Umoja wa Afrika, katika Mkutano wake wa Kumi na Sita wa Kawaida huko Monrovia, Liberia, kutoka. Tarehe 17 hadi 20 Julai, 1979 ilitambua haja ya kuchukua hatua zote zinazofaa ili kukuza na kulinda haki na ustawi wa Mtoto wa Kiafrika,

KWA WASIWASI kwamba hali ya watoto wengi wa Kiafrika, bado ni muhimu kutokana na vipengele vya kipekee vya hali zao za kijamii na kiuchumi, kitamaduni, kimila na kimaendeleo, majanga ya asili, migogoro ya kivita, unyonyaji na njaa, na kwa sababu ya kutopevuka kwa mtoto kimwili na kiakili anahitaji ulinzi maalum na ulinzi. kujali,

KWA KUTAMBUA kwamba mtoto, kutokana na mahitaji ya ukuaji wake wa kimwili na kiakili anahitaji matunzo mahususi kuhusiana na maendeleo ya afya, kimwili, kiakili, kimaadili na kijamii, na anahitaji ulinzi wa kisheria katika hali ya uhuru, utu na usalama;

KWA KUZINGATIA fadhila za urithi wao wa kitamaduni, usuli wa kihistoria na tunu za ustaarabu wa Kiafrika ambazo zinapaswa kuhamasisha na kubainisha tafakari yao juu ya dhana ya haki na ustawi wa mtoto,

KWA KUZINGATIA kwamba ukuzaji na ulinzi wa haki na ustawi wa mtoto pia unamaanisha utekelezaji wa majukumu kwa upande wa kila mtu,

KUTHIBITISHA UPIYA KUFUATA kanuni za haki na ustawi wa mtoto zilizomo katika tamko, mikataba na mengineyo. vyombo vya Umoja wa Afrika na katika Umoja Mataifa na hasa Mkataba wa Umoja wa Mataifa wa Haki za Mtoto; na Tamko la Wakuu wa Nchi na Serikali wa OAU kuhusu Haki na Ustawi wa Mtoto wa Kiafrika.

WAMEKUBALI kama ifuatavyo:

SEHEMU YA I:

HAKI NA WAJIBU

SURA YA KWANZA

HAKI NA USTAWI WA MTOTO

Kifungu cha 1

WAJIBU WA VYAMA VYAMA

1. Nchi Wanachama wa Umoja wa Afrika katika Mkataba huu zitatabua haki, uhuru na wajibu zilizoainishwa katika Mkataba huu na zitajitolea kuchukua hatua zinazohitajika, kwa mujibu wa michakato yao ya Kikatiba na kwa masharti ya sasa. Mkataba, kupitisha hatua za kisheria au nyingine kama itakavyohitajika ili kutekeleza masharti ya Mkataba huu.
2. Hakuna chochote katika Mkataba huu kitakachoathiri masharti yoyote ambayo ni zaidi kuendesha utekelezaji wa haki na ustawi wa mtoto zilizomo katika sheria ya Nchi Mwanachama au katika mkataba au makubaliano yoyote ya kimataifa yanayotumika katika Nchi hiyo.
3. Mila, mila, desturi au desturi yoyote ya kidini ambayo ni kinyume na haki, wajibu na wajibu zilizomo katika Mkataba huu zitakatishwa tamaa kwa kiwango cha kutofautiana huko.

Kifungu cha 2

UFAFANUZI WA MTOTO ■

Kwa madhumuni ya Mkataba huu, mtoto maana yake ni kila binadamu aliye chini ya umri wa miaka 18.

Kifungu cha 3

KUTOBAGUA ■

Kila mtoto atakuwa na haki ya kufurahia haki na uhuru unaotambuliwa na kuhakikishwa katika Mkataba huu bila kujali kabila la mtoto au la wazazi wake au walezi wake wa kisheria, kabila, rangi, jinsia, lugha, dini, siasa au maoni mengine. , asili ya kitaifa na kijamii, bahati, kuzaliwa au hali nyingine.

Kifungu cha 4

MASLAHI BORA YA MTOTO ■

1. Katika hatua zote zinazohusu mtoto zinazofanywa na mtu yeyote au mamlaka ya maslahi ya mtoto ndiyo yatazingatiwa msingi.
2. Katika mashauri yote ya kimahakama au ya kiutawala yanayomhusu mtoto ambaye ni mwenye uwezo wa kutoa maoni yake mwenyewe, na fursa itatolewa kwa maoni ya mtoto kusikilizwa moja kwa moja au kupitia kwa mwakilishi asiyependelea upande wowote kama mhusika katika shauri, na maoni hayo yatazingatiwa na mamlaka husika katika kwa mujibu wa masharti ya sheria husika.

Kifungu cha 5

KUOKOKA NA MAENDELEO ■

1. Kila mtoto ana haki ya asili ya kuishi. Haki hii italindwa kwa sheria.
2. Nchi Wanachama katika Mkataba huu zitahakikisha, kwa kadiri inavyowezekana, maisha, ulinzi na maendeleo ya mtoto.
3. Hukumu ya kifo haitatamkwa kwa uhalifu unaotendwa na watoto.

Kifungu cha 6

JINA NA UTAIFA

1. Kila mtoto atakuwa na haki ya jina tangu kuzaliwa kwake.
2. Kila mtoto ataandikishwa mara baada ya kuzaliwa.
3. Kila mtoto ana haki ya kupata utaifa.
4. Nchi Wanachama katika Mkataba huu zitajitolea kuhakikisha kwamba sheria zao za Kikatiba zinatambua kanuni ambazo kulingana nazo mtoto atapata uraia wa Nchi katika eneo ambalo amezaliwa ikiwa, wakati wa kuzaliwa kwa mtoto, hapewi utaifa na Nchi nyingine yoyote kwa mujibu wa sheria zake.

Kifungu cha 7

UHURU WA KUJIELEZA

Kila mtoto ambaye ana uwezo wa kuwasilisha maoni yake mwenyewe kuhakikishiwa haki za kutoa maoni yake kwa uhuru katika masuala yote na kusambaza maoni yake kwa kuwekewa vikwazo vilivyowekwa na sheria.

Kifungu cha 8

UHURU WA KUSHIRIKIANA

Kila mtoto atakuwa na haki ya kujumuika huru na uhuru wa kukusanyika kwa amani kwa mujibu wa sheria.

Kifungu cha 9

UHURU WA MAWAZO, DHAMIRI NA DINI

1. Kila mtoto atakuwa na haki ya uhuru wa mawazo, dhamiri na dini.
2. Wazazi, na pale inapowezekana, walezi wa kisheria watakuwa na wajibu wa kutoa mwongozo na mwelekeo katika utekelezaji wa haki hizi kwa kuzingatia uwezo unaoendelea, na maslahi bora ya mtoto.
3. Nchi Wanachama zitaheshimu wajibu wa wazazi na wapi

inayotumika, walezi wa kisheria kutoa mwongozo na mwelekeo katika kufurahia haki hizi kwa kuzingatia sheria na sera za kitaifa.

Kifungu cha 10

ULINZI WA FARAGHA ■

Hakuna mtoto atakayeingiliwa kiholela au kinyume cha sheria faragha, familia, nyumba au mawasiliano, au mashambulizi dhidi ya heshima au sifa yake, mradi tu wazazi au walezi wa kisheria watakuwa na haki ya kuwa na usimamizi unaofaa juu ya mwenendo wa watoto wao. Mtoto ana haki ya kulindwa na sheria dhidi ya vile kuingiliwa au mashambulizi.

Kifungu cha 11

ELIMU ■

1. Kila mtoto atakuwa na haki ya kupata elimu.

2. Elimu ya mtoto itaelekezwa kwa:

- (a) ukuzaji na ukuzaji wa utu, vipaji na uwezo wa kiakili na kimwili wa mtoto kwa ukamilifu wake;
- (b) kukuza heshima kwa haki za binadamu na uhuru wa kimsingi kwa kuzingatia hasa zile zilizoainishwa katika masharti ya hati mbalimbali za Kiafrika kuhusu haki za binadamu na watu na matamko na mikataba ya kimataifa ya haki za binadamu;
- (c) kuhifadhi na kuimarishwa kwa maadili chanya ya Kiafrika; maadili na tamaduni za jadi;

na

- (e) uhifadhi wa uhuru wa kitaifa na eneo uadilifu;
- (f) ukuzaji na mafanikio ya Umoja na Mshikamano wa Afrika;
- (g) ukuzaji wa heshima kwa mazingira na asili rasilimali;
- (h) kukuza uelewa wa mtoto kuhusu afya ya msingi kujali.

3. Nchi Wanachama katika Mkataba huu zitachukua yote yanayofaa

hatua kwa nia ya kufikia utimilifu kamili wa haki hii na hasa:

- (a)** kutoa elimu ya msingi bila malipo na ya lazima;
- (b)** kuhimiza maendeleo ya elimu ya sekondari nchini
aina tofauti na hatua kwa hatua kuifanya iwe huru na kupatikana kwa wote;
- (c)** kufanya elimu ya juu ipatikane kwa wote kwa misingi ya uwezo na
uwezo kwa kila njia ifaayo;
- (d)** kuchukua hatua za kuhimiza mahudhurio ya mara kwa mara shuleni na
kupunguza kiwango cha kuacha shule;
- (e)** kuchukua hatua maalum kwa wanawake, wenye vipawa na
watoto walio katika mazingira magumu, ili kuhakikisha upatikanaji sawa
wa elimu kwa makundi yote ya jamii.

4. Nchi Wanachama katika Mkataba huu zitaheshimu haki na

majukumu ya wazazi, na inapowezekana, ya walezi wa kisheria kuchagua kwa
ajili ya shule za watoto wao, isipokuwa zile zilizowekwa na mamlaka ya
umma, ambayo yanafuata viwango hivyo vya chini zaidi, inaweza
kuidhinishwa na serikali, ili kuhakikisha elimu ya kidini na maadili ya mtoto.
kwa namna na uwezo unaoendelea wa mtoto.

5. Nchi Wanachama katika Mkataba huu zitachukua yote yanayofaa

hatua za kuhakikisha kwamba mtoto ambaye anatawaliwa na shule au
nidhamu ya wazazi atatendewa kwa ubinadamu na kwa heshima ya utu wa
asili wa mtoto na kwa kuzingatia Mkataba huu.

6. Nchi Wanachama katika Mkataba huu zitachukua yote yanayofaa

hatua za kuhakikisha kwamba watoto wanaopata mimba kabla ya kumaliza
elimu yao watapata fursa ya kuendelea na masomo kwa misingi ya uwezo
wao binafsi.

7. Hakuna sehemu ya Ibara hii itakayotafsiriwa kuwa inaingilia kati

uhuru wa watu binafsi na vyombo vya kuanzisha na kuelekeza taasisi za
elimu kwa kuzingatia uzingatiaji wa kanuni zilizoainishwa katika Aya ya 1
ya Ibara hii na matakwa ya kwamba elimu inayotolewa katika taasisi hizo
itazingatia viwango vya chini kabisa vinavyoweza kuwekwa na nchi. .

Kifungu cha 12

BURUDANI, BURUDANI NA SHUGHULI ZA KITAMADUNI

1. Nchi Wanachama zinatambua haki ya mtoto kupumzika na kustarehe, kushiriki katika michezo na shughuli za burudani zinazolingana na umri wa mtoto na kushiriki kwa uhuru katika maisha ya kitamaduni na sanaa.
2. Nchi Wanachama zitaheshimu na kuendeleza haki ya mtoto kushiriki kikamilifu katika maisha ya kitamaduni na kisanii na itahimiza utoaji wa fursa zinazofaa na sawa kwa shughuli za kitamaduni, kisanii, burudani na burudani.

KIFUNGU CHA 13

WATOTO WENYE ULEMAVU

1. Kila mtoto ambaye ni mlemavu wa akili au kimwili atakuwa na haki ya hatua maalum za ulinzi kwa kuzingatia mahitaji yake ya kimwili na ya kimaadili na chini ya hali ambayo inahakikisha utu wake, kukuza kujitegemea na ushiriki wake katika jamii.
2. Nchi Wanachama katika Mkataba huu zitahakikisha, kwa kuzingatia rasilimali zilizopo, kwa mtoto mlemavu na kwa wale wanaohusika na malezi yake, msaada ambao maombi yanafanywa na ambayo yanafaa kwa hali ya mtoto na hasa itahakikisha kwamba mtoto mlemavu anapata mafunzo ifaayo, maandalizi ya ajira na burudani. fursa kwa njia inayomsaidia mtoto kufikia ujumuishaji kamili wa kijamii, maendeleo ya mtu binafsi na maendeleo Yake ya kitamaduni na maadili.
3. Nchi Wanachama katika Mkataba huu zitatumia rasilimali zao zilizopo kwa nia ya kufikia hatua kwa hatua urahisishaji kamili wa mtu mwenye ulemavu wa akili na kimwili kutembea na kufikia majengo ya barabara kuu ya umma na maeneo mengine ambayo walemavu wanaweza kutaka kuwa nayo. ufikiaji wa.

Kifungu cha 14

HUDUMA ZA AFYA NA AFYA ■

1. Kifungu hiki kitatumika kwa makosa yaliyoanzishwa na Serikali Vyama kwa mujibu wa Mkataba huu.
2. Makosa yaliyo chini ya mamlaka ya Mkataba huu yatafanyika itachukuliwa kujumuishwa katika sheria za ndani za Nchi Wanachama kama uhalifu unaohitaji kurejeshwa. Nchi Wanachama zitajumuisha makosa kama vile makosa ya kurejeshwa katika mikataba ya uhamishaji iliyopo kati yao au miongoni mwao.
 - (a) kupunguza kiwango cha vifo vya watoto wachanga na watoto;
 - (b) kuhakikisha utoaji wa usaidizi unaohitajika wa matibabu na huduma ya afya kwa watoto wote kwa msisitizo katika maendeleo ya huduma ya afya ya msingi;
 - (c) kuhakikisha upatikanaji wa lishe bora na unywaji salama maji;
 - (d) kupambana na magonjwa na utapiamlo ndani ya mfumo wa huduma ya afya ya msingi kwa kutumia teknolojia ifaayo;
 - (e) kuhakikisha huduma ya afya ifaayo kwa wajawazito na wauguzi akina mama;
 - (f) kuendeleza huduma ya afya ya kinga na elimu ya maisha ya familia na utoaji wa huduma;
 - (g) kuunganisha programu za msingi za huduma za afya katika kitaifa mipango ya maendeleo;
 - (h) kuhakikisha kwamba sekta zote za jamii, hususan wazazi, watoto, viongozi wa jamii na wafanyakazi wa jumuiya wanafahamishwa na kusaidiwa katika matumizi ya elimu ya msingi ya afya na lishe ya mtoto, faida za kunyonyesha, usafi na usafi wa mazingira na kuzuia ajali za nyumbani na zingine;
 - (i) kuhakikisha ushiriki wa maana wa mashirika yasiyo ya kiserikali mashirika, jumuiya za mitaa na idadi ya walengwa katika kupanga na kusimamia mpango wa huduma za msingi kwa watoto;
 - (j) kusaidia kwa njia za kiufundi na kifedha uhamasishaji wa rasilimali za jamii katika maendeleo ya huduma ya afya ya msingi kwa watoto.

Kifungu cha 15

UTUMISHI WA MTOTO

1. Kila mtoto atalindwa dhidi ya aina zote za kiuchumi
unyonyaji na kufanya kazi yoyote ambayo inaweza kuwa hatari au kuingilia
maendeleo ya mtoto kimwili, kiakili, kiroho, kimaadili, au kijamii.
2. Nchi Wanachama wa Mkataba huu zitachukua hatua zote zinazofaa za kisheria
na kiutawala ili kuhakikisha utekelezaji kamili wa Ibara hii ambayo
inahusu sekta rasmi na isiyo rasmi ya ajira na kwa kuzingatia masharti husika
ya sheria za Shirika la Kazi Duniani kuhusu watoto. , Nchi Wanachama hasa:
 - (a) kutoa kupitia sheria, umri wa chini wa kuandikishwa
kila ajira;
 - (b) kuweka udhibiti unaofaa wa saa na masharti ya kazi;
 - (c) kutoa adhabu zinazofaa au vikwazo vingine ili kuhakikisha
utekelezaji bora wa Ibara hii;
 - (d) kuendeleza usambazaji wa taarifa kuhusu hatari ya utumikishwaji wa watoto
kwa sekta zote za jamii.

Kifungu cha 16

ULINZI DHIDI YA UDHALILISHAJI WA WATOTO NA MATESO

1. Nchi Wanachama katika Mkataba huu zitachukua hatua mahususi za kisheria,
kiutawala, kijamii na kielimu ili kumlinda mtoto dhidi ya aina zote za mateso,
unyanyasaji wa kinyama au udhalilishaji na hasa majeraha au unyanyasaji wa
kimwili au kiakili, kutelekezwa au dhuluma ikiwa ni pamoja na unyanyasaji
wa kijinsia. chini ya uangalizi wa mzazi, mlezi wa kisheria au mamlaka ya shule au
mtu mwingine yeyote ambaye ana ulezi wa mtoto.
2. Hatua za ulinzi chini ya Kifungu hiki zitajumuisha ufanisi
taratibu za uanzishwaji wa vitengo maalum vya ufuatiliaji ili kutoa msaada
unaohitajika kwa mtoto na kwa wale wanaomtunza mtoto, pamoja na njia
zingine za kuzuia na kwa watoto.

utambuzi, kuripoti uchunguzi wa rufaa, matibabu, na ufuatiliaji wa matukio ya unyanyasaji na kutelekezwa kwa watoto.

Kifungu cha 17

USIMAMIZI WA HAKI YA KIJANA

1. Kila mtoto anayeshitakiwa au kupatikana na hatia ya kukiuka sheria ya adhabu atakuwa na haki ya kutendewa kwa njia maalum kwa njia inayolingana na hisia ya utu na heshima ya mtoto na ambayo itaimarisha heshima ya mtoto kwa haki za binadamu na uhuru wa kimsingi wa wengine.
2. Nchi Wanachama katika Mkataba huu hasa:
 - (a) kuhakikisha kwamba hakuna mtoto anayezuiwa au kufungwa au vinginevyo akinyimwa uhuru wake anateswa, kutendewa ubinadamu au kudhalilisha au kuadhibiwa;
 - (b) kuhakikisha kwamba watoto wametenganishwa na watu wazima mahali pao kizuizini au kifungo;
 - (c) kuhakikisha kwamba kila mtoto anayetuhumiwa kukiuka sheria ya adhabu:
 - i. atachukuliwa kuwa hana hatia hadi atambuliwe ipasavyo;
 - ii. atafahamishwa mara moja kwa lugha ambayo yeye anaelewa na kwa undani shtaka dhidi yake, na atastahiki kusaidiwa na mkalimani ikiwa hawezi kuelewa lugha iliyotumika;
 - iii. atapewa msaada wa kisheria na mwingine unaofaa katika kuandaa na kuwasilisha utetezi wake;
 - iv. suala hilo litaamuliwa haraka iwezekanavyo na mahakama isiyo na upendeleo na ikipatikana na hatia, kuwa na haki ya kukata rufaa na mahakama ya juu zaidi;
 - v. hatalazimishwa kutoa ushuhuda au kukiri hatia.
3. Lengo muhimu la matibabu ya kila mtoto wakati wa majaribio na pia akipatikana na hatia ya kukiuka sheria ya adhabu itakuwa ni marekebisha yake, kuunganishwa tena katika familia yake na kijamii. ukarabati.
4. Kutakuwa na umri wa chini ambao watoto watachukuliwa kuwa hawana uwezo wa kukiuka sheria ya adhabu.

Kifungu cha 18

ULINZI WA FAMILIA

1. Familia itakuwa kitengo cha asili na msingi wa jamii. Itafurahia ulinzi na kuungwa mkono na Serikali kwa ajili ya uanzishwaji na maendeleo yake.
2. Nchi Wanachama katika Mkataba huu zitachukua hatua zinazofaa ili kuhakikisha usawa wa haki na wajibu wa wanandoa kuhusu watoto wakati wa ndoa na katika tukio la kuvunjika kwake.
Katika kesi ya kufutwa, utoaji utafanywa kwa ulinzi unaohitajika wa mtoto.
3. Hakuna mtoto atakayenyimwa matunzo kwa kurejelea hali ya ndoa ya wazazi.

Kifungu cha 19

UTUNZAJI NA ULINZI WA WAZAZI

1. Kila mtoto atatahiki kufurahia malezi na ulinzi wa mzazi na, kila inapowezekana, atakuwa na haki ya kuishi na wazazi wake. Hakuna mtoto atakayetenganishwa na wazazi wake kinyume na matakwa yake, isipokuwa pale mamlaka ya mahakama itakapoamua kwa mujibu wa sheria inayofaa, kwamba kutengana huko ni kwa manufaa ya mtoto.
2. Kila mtoto ambaye ametengana na mzazi mmoja au wote wawili atakuwa na haki ya kudumisha mahusiano ya kibinafsi na mawasiliano ya moja kwa moja na wazazi wote wawili mara kwa mara.
3. Iwapo mtengano unatokana na hatua ya Nchi Mwanachama, Nchi Mwanachama itampa mtoto, au ikiwa inafaa, mwanafamilia mwingine taarifa muhimu kuhusu mahali alipo. mwanachama asiyepo au washiriki wa familia. Nchi Wanachama pia zitahakikisha kwamba uwasilishaji wa ombi kama hilo hautajumuisha matokeo yoyote mabaya kwa mtu au watu ambao kwa heshima yao inafanywa.
4. Pale mtoto anapokamatwa na Mwanachama wa Jimbo, wazazi au walezi wake, haraka iwezekanavyo, wataarifiwa kuhusu kushikwa huko na Wanachama wa Jimbo hilo.

Kifungu cha 20

MAJUKUMU YA MZAZI

1. Wazazi au watu wengine wanaowajibika kwa mtoto watakuwa na jukumu la msingi la malezi na makazi ya mtoto na watakuwa na wajibu:
 - (a) kuhakikisha kwamba maslahi ya mtoto ni msingi wao wasiwasi kila wakati;
 - (b) kupata, ndani ya uwezo na uwezo wao wa kifedha, hali ya maisha muhimu kwa ukuaji wa mtoto; na
 - (c) kuhakikisha kuwa nidhamu ya ndani inasimamiwa utu na kwa namna inayoendana na utu wa asili wa mtoto.
2. Nchi Wanachama katika Mkataba huu zitachukua hatua zote zinazofaa kwa mujibu wa uwezo wao na masharti ya kitaifa;
 - (a) kusaidia wazazi na watu wengine wanaowajibika kwa mtoto na inapohitajika kutoa msaada wa nyenzo na programu za usaidizi hasa kuhusu lishe, afya, elimu, mavazi na makazi;
 - (b) kusaidia wazazi na wengine wanaowajibika kwa mtoto katika utendaji wa malezi ya mtoto na kuhakikisha maendeleo ya taasisi zinazohusika na kutoa malezi ya watoto; na
 - (c) kuhakikisha kwamba watoto wa wazazi wanaofanya kazi wanapatiwa huduma na vifaa vya malezi.

Kifungu cha 21

ULINZI DHIDI YA MADHARA YA KIJAMII NA UTAMADUNI

1. Nchi Wanachama katika Mkataba huu zitachukua yote yanayofaa hatua za kuondoa mazoea mabaya ya kijamii na kitamaduni yanayoathiri ustawi, utu, ukuaji wa kawaida na ukuaji wa mtoto na haswa:
 - (a) mila na desturi hizo zinazoathiri afya au maisha ya mtoto; na
 - (b) mila na desturi hizo za kibaguzi kwa mtoto - kwa misingi ya jinsia au hadhi nyingine.

2. Ndoa za utotoni na uchumba wa wasichana na wavulana zitapigwa marufuku na hatua madhubuti, ikijumuisha sheria, zitachukuliwa kubainisha umri wa chini wa kuolewa kuwa miaka kumi na minane na kufanya usajili wa ndoa zote katika rejista rasmi ya lazima.

Kifungu cha 22

MIGOGORO YA SILAHA

1. Nchi Wanachama katika Mkataba huu zitawajibika kuheshimu na kuhakikisha kuheshimiwa kwa kanuni za sheria za kimataifa za kibinadamu zinazotumika katika migogoro ya silaha ambayo huathiri mtoto.
2. Nchi Wanachama katika Mkataba huu zitachukua kila linalohitajika hatua za kuhakikisha kwamba hakuna mtoto atakayeshiriki moja kwa moja katika uhasama na kujiepusha haswa, kuajiri mtoto yeyote.
3. Nchi Wanachama katika Mkataba huu, kwa mujibu wa wajibu wao chini ya sheria ya kimataifa ya kibinadamu, zitalinda idadi ya raia katika migogoro ya silaha na zitachukua hatua zinazoweza ili kuhakikisha ulinzi na matunzo ya watoto ambao wameathiriwa na migogoro ya silaha. Sheria kama hizo zitatumika pia kwa watoto katika hali ya migogoro ya ndani ya silaha, mivutano na ugomvi.

Kifungu cha 23

WATOTO WAKIMBIZI

1. Nchi Wanachama katika Mkataba huu zitachukua hatua zote zinazofaa ili kuhakikisha kwamba mtoto anayetafuta hadhi ya ukimbizi au anayechukuliwa kuwa mkimbizi kwa mujibu wa sheria inayotumika ya kimataifa au ya ndani atalazimika, bila kusindikizwa au kuandamana na wazazi, walezi wa kisheria au kufunga ndoa. ndugu, kupokea ulinzi ufao na usaidizi wa kibinadamu katika kufurahia haki zilizoaishwa katika Mkataba huu na sheria nyingine za kimataifa za haki za binadamu na za kibinadamu ambazo Mataifa ni washirika.
2. Nchi Wanachama zitajitolea kushirikiana na zilizopo mashirika ya kimataifa ambayo huwalinda na kuwasaidia wakimbizi katika juhudi zao za kumlinda na kumsaidia mtoto kama huyo na kuwatafuta wazazi au ndugu wengine wa karibu wa mtoto mkimbizi asiye na mzazi ili kupata taarifa muhimu kwa ajili ya kuunganishwa tena na familia.

3. Pale ambapo hakuna wazazi, walezi wa kisheria au ndugu wa karibu wanaoweza kupatikana, mtoto atapewa ulinzi sawa na mtoto mwingine yeyote ambaye amenyimwa mazingira ya familia yake kwa kudumu au kwa muda sababu yoyote.
4. Masharti ya Kifungu hiki yanahusu Mutatis Mutandis kwa ndani
watoto waliokimbia makazi yao iwe kwa maafa ya asili, migogoro ya kivita ya ndani, mapigano ya wenyewe kwa wenyewe, kuvunjika kwa utulivu wa kiuchumi na kijamii au kwa vyovyote vile vinavyosababishwa.

Kifungu cha 24

KUTOA

Nchi Wanachama zinazotambua mfumo wa kuasili zitahakikisha kwamba maslahi ya mtoto ndiyo yatazingatiwa zaidi na

watakuwa:

1. Kuanzisha mamlaka zenye uwezo wa kuamua masuala ya kuasili na kuhakikisha kwamba uasili huo unafanywa kwa kuzingatia sheria na taratibu zinazotumika na kwa misingi ya taarifa zote muhimu na za kuaminika, kwamba kuasili kunaruhusiwa kwa kuzingatia hadhi ya mtoto kuhusu wazazi; jamaa na walezi na kwamba, ikibidi, watu wanaofaa wanaohusika wametoa kibali chao cha kupitishwa kwa kupitishwa kwa msingi wa ushauri unaofaa;
2. Tambua kwamba kuasili baina ya nchi katika Mataifa hayo ambao wana iliyoidhinishwa au kuzingatiwa na Mkataba wa Kimataifa wa Haki za Mtoto au Mkataba huu, inaweza, kama njia ya mwisho, kuchukuliwa kama njia mbadala ya malezi ya mtoto, ikiwa mtoto hawezi kuwekwa katika kambo au familia ya kuasili au hawezi njia yoyote inayofaa kutunzwa katika nchi ya asili ya mtoto;
3. Hakikisha kwamba mtoto aliyeathiriwa na kuasili baina ya nchi anafurahia ulinzi na viwango sawa na vilivyopo katika kesi ya kupitishwa kitaifa;
4. Kuchukua hatua zote zinazofaa ili kuhakikisha kwamba, katika baina ya nchi kuasili, uwekaji huo hauleti ulanguzi au faida isiyojaa ya kifedha kwa wale wanaojaribu kuasili mtoto;

5. Kukuza, pale inapobidi, malengo ya Ibara hii kwa
kuhitimisha mipango au makubaliano baina ya nchi mbili au kimataifa, na kujitahidi,
ndani ya mfumo huu kuhakikisha kwamba kumweka mtoto katika nchi nyingine
kunafanywa na mamlaka husika.
au viungo.
6. Anzisha mitambo ya kufuatilia ustawi wa mtoto aliyeeasilwa.

Kifungu cha 25

KUTENGWA NA WAZAZI

1. Mtoto yeyote ambaye amenyimwa kwa kudumu au kwa muda mazingira ya familia
yake kwa sababu yoyote ile atastahiki ulinzi na usaidizi maalum;
2. Nchi Wanachama katika Mkataba wa sasa:
 - (a) itahakikisha kwamba mtoto hana wazazi, au ambaye hana
kunyimwa kwa muda au kwa kudumu mazingira ya familia yake, au
ambaye kwa maslahi yake hawezi kuwa
kulelewa au kuruhusiwa kubaki katika mazingira hayo watapewa malezi
mbadala ya familia, ambayo yanaweza kujumuisha, miongoni mwa
mengine, uwekaji wa kambo, au kuwekwa katika taasisi zinazofaa kwa
ajili ya malezi ya watoto;
 - (b) atachukua hatua zote zinazohitajika kuwatafuta na kuwaunganisha watoto na
wazazi au jamaa pale ambapo kutengana kunasababishwa na kuhama kwa
ndani na nje kutokana na migogoro ya kivita au
majanga ya asili.
3. Wakati wa kuzingatia matunzo mbadala ya familia ya mtoto na masilahi bora ya mtoto,
uzingatiji unaostahili utalipwa kwa kuhitajika kwa mwendelezo katika malezi ya
mtoto na asili ya kabila, dini au lugha ya mtoto.

Kifungu cha 26

ULINZI DHIDI YA UBAGUZI NA UBAGUZI

1. Nchi Wanachama katika Mkataba huu zitakuwa kibinafsi na
kwa pamoja kuahidi kutoa kipaumbele cha juu zaidi kwa mahitaji maalum ya
watoto wanaoishi chini ya utawala wa ubaguzi wa rangi na katika nchi zilizo chini ya

uharibifu wa kijeshi na utawala wa Apartheid.

2. Nchi Wanachama katika Mkataba huu zitakuwa kibinafsi na

kwa pamoja wanajitolea kutoa kipaumbele cha juu zaidi kwa mahitaji maalum ya watoto wanaoishi chini ya tawala zinazofanya ubaguzi wa rangi, kabila, kidini au aina nyinginezo na vile vile katika Mataifa ambayo yamevurugwa kijeshi.

2. Nchi Wanachama zitajitolea kutoa kila inapowezekana,

msaada wa nyenzo kwa watoto kama hao na kuelekeza juhudi zao kuondoa aina zote za ubaguzi na ubaguzi wa rangi katika Bara la Afrika.

Kifungu cha 27

UNYWAJI WA KIMAPENZI

Nchi Wanachama katika Mkataba huu zitawajibika kumlinda mtoto dhidi ya aina zote za unyanyasaji wa kingono na unyanyasaji wa kijinsia na hasa zitachukua hatua za kuzuia;

(a) kushawishi, kulazimishwa au kutia moyo kwa mtoto

kushiriki katika shughuli yoyote ya ngono;

(b) matumizi ya watoto katika ukahaba au matendo mengine ya ngono;

(b) matumizi ya watoto katika shughuli za ponografia, maonyesho na nyenzo.

Kifungu cha 28

MATUMIZI MABAYA YA MADAWA YA KULEVYA

Nchi Wanachama katika Mkataba huu zitachukua hatua zote zinazofaa ili kumlinda mtoto dhidi ya matumizi ya mihadarati na matumizi haramu ya dawa za kisaikolojia kama ilivyofafanuliwa katika mikataba husika ya kimataifa, na kuzuia matumizi ya watoto katika uzalishaji na usafirishaji haramu wa watoto. vitu hivyo.

Kifungu cha 29

KUUZWA, USAFIRISHAJI NA UTEKAJI

Nchi Wanachama katika Mkataba huu zitachukua hatua zinazofaa ili kuzuia:

(a) utekaji nyara, uuzaji, au usafirishaji wa watoto kwa madhumuni yoyote

au kwa namna yoyote, na mtu yeyote ikiwa ni pamoja na wazazi au walezi wa kisheria wa mtoto;

(b) matumizi ya watoto katika aina zote za uombaji.

Kifungu cha 30

WATOTO WA MAMA WALIOFUNGWA

Nchi Wanachama katika Mkataba huu zitajitolea kutoa matibabu maalum kwa mama wajawazito na kwa mama wa watoto wachanga na watoto wadogo ambao wameshtakiwa au kupatikana na hatia ya kukiuka sheria ya adhabu na hasa:

- (a) kuhakikisha kwamba hukumu isiyo ya kifungo itazingatiwa mara ya kwanza wakati wa kuwahukumu akina mama kama hao;
- (b) kuanzisha na kuendeleza hatua mbadala za kifungu cha kitaasisi kwa ajili ya matibabu ya akina mama hao;
- (c) kuanzisha taasisi maalum mbadala kwa ajili ya kufanya hivyo akina mama;
- (d) kuhakikisha kwamba mama hatafungwa pamoja na mtoto wake;
- (e) kuhakikisha kwamba hukumu ya kifo haitatolewa kwa mtu huyo akina mama;
- (f) lengo muhimu la mfumo wa adhabu litakuwa mageuzi, ushirikiano wa mama kwa familia na ukarabati wa kijamii.

Kifungu cha 31

WAJIBU WA MTOTO

Kila mtoto atakuwa na wajibu kwa familia yake na jamii, Serikali na jumuiya nyingine zinazotambulika kisheria na jumuiya ya kimataifa. Mtoto, kwa kuzingatia umri na uwezo wake, na mapungufu kama yalivyo katika Mkataba huu, atakuwa na wajibu:

- (a) kufanya kazi kwa ajili ya utangamano wa familia, kuheshimu wazazi, wakubwa na wazee wake wakati wote na kuwasaidia inapotokea uhitaji;
- (b) kutumikia jumuiya ya kitaifa kwa kuweka mali yake na uwezo wa kiakili katika huduma yake;
- (c) kuhifadhi na kuimarisha mshikamano wa kijamii na kitaifa;
- (d) kuhifadhi na kuimarisha maadili ya kitamaduni ya Kiafrika katika yake mahusiano na wanajamii wengine kwa roho ya uvumilivu, mazungumzo na mashauriano na kuchangia ustawi wa maadili wa jamii;

- (e) kuhifadhi na kuimarisha uhuru na uadilifu
wa nchi yake;
- (f) kuchangia kwa kadiri ya uwezo wake, wakati wote na wakati wote
viwango vya kukuza na kufikia Umoja wa Afrika.

SEHEMU YA II

SURA YA PILI KUANZISHWA NA UTENGENEZAJI WA KAMATI YA HAKI NA USTAWI WA MTOTO

Kifungu cha 32

KAMATI

Kamati ya Wataalamu wa Kiafrika kuhusu Haki na Ustawi wa
Mtoto anayeitwa baadaye "Kamati" ataundwa ndani

Umoja wa Nchi Huru za Afrika ili kukuza na kulinda haki na ustawi wa mtoto.

Kifungu cha 33

UTUNGAJI

1. Kamati itakuwa na wajumbe 11 wenye hadhi ya juu ya maadili, uadilifu, kutopendelea
na uwezo katika masuala ya haki na ustawi wa mtoto.
2. Wajumbe wa Kamati watahudumu kibinafsi
uwezo.
2. Kamati haitajumuisha zaidi ya raia mmoja wa aina moja
Jimbo.

Kifungu cha 34

UCHAGUZI

Mara tu Mkataba huu utakapoanza kutumika wanachama wa Baraza

Kamati itachaguliwa kwa kura ya siri na Bunge la Wakuu wa Nchi na Serikali kutoka kwa orodha ya watu waliopendekezwa na Nchi Wanachama kwenye Mkataba huu.

Kifungu cha 35

WAGOMBEA

Kila Jimbo linaloshiriki katika Mkataba huu linaweza kuteua si zaidi ya wagombea wawili. Wagombea lazima wawe na moja ya utaifa wa

Nchi Wanachama katika Mkataba huu. Wagombea wawili wanapopendekezwa na Jimbo, mmoja wao hatakuwa raia wa Jimbo hilo.

Kifungu cha 36

1. Katibu Mkuu wa Umoja wa Afrika atakuwa

kukaribisha Nchi Wanachama kwenye Mkataba wa sasa kuteua wagombeaji angalau miezi sita kabla ya uchaguzi.

2. Katibu Mkuu wa Umoja wa Nchi Huru za Afrika atatarisha kwa mpangilio wa

alfabeti, orodha ya watu waliopendekezwa na kuiwasilisha kwa Wakuu wa Nchi na Serikali angalau wawili miezi kadhaa kabla ya uchaguzi.

Kifungu cha 37

MUDA WA KUFANYA KAZI

1. Wajumbe wa Kamati watachaguliwa kwa muda wa miaka mitano

miaka na hawezi kuchaguliwa tena, hata hivyo, muda wa wajumbe wanne waliochaguliwa katika uchaguzi wa kwanza utaisha baada ya miaka miwili na muda wa wengine sita, baada ya miaka minne.

2. Mara tu baada ya uchaguzi wa kwanza, Mwenyekiti wa Bunge la Wakuu wa Nchi na Serikali wa Umoja wa Nchi Huru za Afrika atapiga kura kuamua majina ya wajumbe hao waliotajwa katika ibara ndogo ya 1 ya Ibara hii.

2. Katibu Mkuu wa Umoja wa Afrika atakuwa

kuitisha kikao cha kwanza cha Kamati katika Makao Makuu ya Shirika ndani ya miezi sita baada ya uchaguzi wa wajumbe wa Kamati, na baada ya hapo Kamati itaitishwa.

na Mwenyekiti wake kila inapobidi, angalau mara moja kwa mwaka.

Kifungu cha 38

BUREAU

1. Kamati itaweka Kanuni zake za Uendeshaji.
2. Kamati itachagua maafisa wake kwa muda wa miaka miwili.
3. Wanakamati saba ndio watakaounda akidi.
4. Katika kesi ya usawa wa kura, Mwenyekiti atakuwa na kura
piga kura.
5. Lugha za kazi za Kamati zitakuwa lugha rasmi za OAU.

Kifungu cha 39

NAFASI

Iwapo mjumbe wa Kamati ataondoka madarakani kwa sababu yoyote isiyo ya kawaida ya kumalizika kwa muda, Serikali iliyomteua mjumbe huyo itamteua mjumbe mwingine kutoka miongoni mwa raia wake kuhudumu kwa muda uliosalia wa muhula huo - kwa kutegemea idhini ya Bunge. Bunge.

Kifungu cha 40

SEKRETARIETI

Katibu Mkuu wa Umoja wa Afrika atateua Katibu wa Kamati.

Kifungu cha 41

MAPENZI NA KINGA

Katika kutekeleza majukumu yao, wajumbe wa Kamati watafurahia mapendeleo na kinga zilizotolewa katika Mkataba Mkuu wa Haki na Kinga za Umoja wa Afrika.

SURA YA TATU

MAADILI NA UTARATIBU WA KAMATI

Kifungu cha 42

MANDATE

Majukumu ya Kamati yatakuwa:

- (a) Kukuza na kulinda haki zilizoainishwa katika Mkataba huu na hasa kwa:
 - i. kukusanya na kuandika taarifa, tume baina ya tathmini ya kinidhamu ya hali kuhusu matatizo ya Kiafrika katika nyanja za haki na ustawi wa mtoto, kuandaa mikutano, kuhimiza taasisi za kitaifa na za mitaa zinazohusika na haki na ustawi wa mtoto, na inapobidi kutoa maoni yake na kutoa mapendekezo kwa Serikali;
 - ii. kutunga na kuweka kanuni na sheria zinazolenga kulinda haki na ustawi wa watoto barani Afrika;
 - iii. kushirikiana na mataifa mengine ya Afrika, Kimataifa na Kikanda Taasisi na Mashirika yanayohusika na ukuzaji na ulinzi wa haki na ustawi wa mtoto.
- (b) Kusimamia utekelezaji na kuhakikisha ulinzi wa haki zilizoainishwa katika Mkataba huu.
- (c) Kufasiri masharti ya Mkataba huu kwa ombi la Nchi Mwanachama, Taasisi ya Umoja wa Umoja wa Afrika au mtu mwingine yeyote au Taasisi inayotambuliwa na Umoja wa Umoja wa Afrika, au Nchi Mwanachama.
- (d) Kufanya kazi nyengine kama itakavyokabidhiwa na Baraza la Wakuu wa Nchi na Serikali, Katibu Mkuu wa OAU na vyombo vingine vyovyote vya OAU, au Umoja wa Mataifa.

Kifungu cha 43

UTARATIBU WA KURIPOTI

1. Kila Jimbo linalohusika na Mkataba huu litajitolea kuwasilisha kwa Kamati kupitia Katibu Mkuu wa Shirika

ya Umoja wa Afrika, inaripoti juu ya hatua walizochukua ambazo zinatekeleza masharti ya Mkataba huu na juu ya maendeleo yaliyopatikana katika kufurahia haki hizi.

(a) ndani ya miaka miwili baada ya Mkataba kuanza kutumika

Chama cha Jimbo kinachohusika; na

(b) baada ya hapo, kila baada ya miaka mitatu.

2. Kila ripoti iliyotolewa chini ya Kifungu hiki itakuwa:

(a) vyenye taarifa za kutosha kuhusu utekelezaji wa

kuwasilisha Mkataba ili kuipa Kamati uelewa wa kina wa utekelezaji wa Mkataba katika nchi husika; na

(b) itaonyesha mambo na matatizo, kama yapo, yanayoathiri utimilifu wa majukumu yaliyomo kwenye Mkataba.

3. Nchi Mwanachama- ambayo imewasilisha ripoti ya kwanza ya kina kwa Kamati haihitaji, katika ripoti zake zinazofuata zilizowasilishwa kwa mujibu wa aya ya 1
(a) ya Ibara hii, kurudia taarifa za msingi zilizotolewa hapo awali.

Kifungu cha 44

MAWASILIANO

1. Jumuiya inaweza kupokea mawasiliano, kutoka kwa mtu yeyote, kikundi au asasi isiyo ya kiserikali inayotambuliwa na Umoja wa Afrika, na Nchi Mwanachama, au Umoja wa Mataifa kuhusiana na jambo lolote linalohusika na Mkataba huu.
2. Kila mawasiliano kwa Kamati yatakuwa na jina na anwani ya mwandishi na itashughulikiwa kwa uaminifu.

Kifungu cha 45

UCHUNGUZI WA KAMATI

1. Kamati inaweza kutumia mbinu yoyote inayofaa kuchunguza jambo lolote linaloangukia ndani ya Mkataba huu, omba kutoka kwa Nchi Wanachama taarifa yoyote muhimu kwa utekelezaji wa Mkataba na pia anaweza kutumia mbinu yoyote inayofaa ya kuchunguza hatua ambazo Nchi Mwanachama imechukua kutekeleza Mkataba.

2. Kamati itawasilisha kwa kila Kikao cha Kawaida cha
Mkutano wa Wakuu wa Nchi na Serikali kila baada ya miaka miwili, ripoti ya
shughuli zake na juu ya mawasiliano yoyote yanayofanywa chini ya Kifungu cha 46 cha
Mkataba huu.
3. Kamati itachapisha taarifa yake baada ya kuzingatiwa na Bunge la Wakuu wa Nchi na
Serikali.
4. Nchi Wanachama zitafanya ripoti za Kamati kupatikana kwa wingi
kwa umma katika nchi zao.

SURA YA NNE

MASHARTI MBALIMBALI

Kifungu cha 46

VIYANZO VYA UONGOZI ■

Kamati itapata msukumo kutoka kwa Sheria ya Kimataifa ya Haki za Binadamu, hasa kutokana na masharti ya Mkataba wa Afrika wa Haki za Binadamu na Watu, Mkataba wa Umoja wa Umoja wa Afrika, Tamko la Kimataifa la Haki za Binadamu, Mkataba wa Kimataifa wa Haki za Binadamu. Mtoto, na hati zingine zilizopitishwa na Umoja wa Mataifa na nchi za Kiafrika katika uwanja wa haki za binadamu, na kutoka kwa maadili na mila za Kiafrika.

Kifungu cha 47

UTHIBITISHO WA SAINI AU KUFUATA ■

1. Mkataba uliopo utakuwa wazi kutiwa saini na Wajumbe wote
Nchi za Umoja wa Umoja wa Afrika.
2. Mkataba uliopo utaidhinishwa au kuzingatiwa na
Nchi Wanachama wa Umoja wa Umoja wa Afrika. Hati za kuridhia au kufuata Mkataba huu zitawekwa kwa Katibu Mkuu wa Umoja wa Umoja wa Afrika.
3. Mkataba wa sasa utaanza kutumika siku 30 baada ya
mapokezi ya Katibu Mkuu wa Umoja wa Afrika
Umoja wa vyombo vya uidhinishaji au ufuasi wa 15 Mwanachama

Nchi za Umoja wa Umoja wa Afrika.

Kifungu cha 48

MAREKEBISHO NA MARUDIO YA KATIBA

1. Mkataba wa sasa unaweza kurekebisha au kurekebisha ikiwa Nchi Mwanachama itatoa ombi la maandishi kuhusu hilo kwa Katibu Mkuu wa Umoja wa Umoja wa Afrika, mradi tu marekebisho yanayopendekezwa hayatawasilishwa kwa Baraza la Wakuu wa Nchi.
Serikali kwa kuzingatia hadi Mataifa Wanachama yote yawe ilijulishwa ipasavyo na Kamati imetoa maoni yake kuhusu marekebisho.
2. Marekebisho yataidhinishwa na idadi kubwa ya Mataifa Vyama.

Orodha ya nchi ambazo zimetia saina, Zilizoidhinishwa/ Zilizokubaliwa kwa Mwafrika Mkataba wa Haki na Ustawi wa Mtoto

Kwa kuongeza:

1. **Botswana:** Haizingatii kuwa imefungwa na:
 - **Kifungu cha 2** - Ufafanuzi wa Mtoto
2. **Misri:** Haizingatii kuwa inafungwa na Vifungu vifuatavyo:
 - **Kifungu cha 24** - Kuasili;
 - **Kifungu cha 30(a- e)** - Watoto wa akina mama waliofungwa;
 - **Kifungu cha 44** - Mawasiliano; na
 - **Kifungu cha 45(1)** - Uchunguzi wa Kamati.
3. **Mauritania:** Hajijifikirii kuwa imefungwa na:
 - **Kifungu cha 9** - Uhuru wa dhamiri na dini
4. **Sudani:** Hajijifikirii kuwa inafungwa na **Vifungu vifuatavyo:**
 - **Kifungu cha 10** - Ulinzi wa faragha;
 - **Kifungu cha 11(6)** – Elimu kwa watoto wanaopata mimba kabla ya kumaliza elimu; na
 - **Kifungu cha 21(2)** – Ndoa za utotoni na uchumba wa wasichana na wavulana.

Hakuna Nchi /Hulipa	Tarehe ya/de Sahihi	Tarehe ya/ de Uidhinishaji/ Kujiunga	Tarehe iliyowekwa/ Tarehe ya Depo
1 Algeria	21/05/1999	08/07/2003	24/09/2003
2 Angola	27/01/2012	11/04/1992	07/10/1999
3 Benin	27/02/1992	17/04/1997	30/05/1997
4 Botswana	10/07/2001	10/07/2001	10/07/2001
5 Burkina Faso	27/02/1992	08/06/1992	10/07/1992
6 Burundi	21/05/2004	28/06/2004	24/08/2004
7 Kamerun	16/09/1992	05/09/1997	23/06/1999
8 Afrika ya Kati Mwakilishi	04/02/2003	07/07/2016	01/08/2016
9 Cape Verde	27/02/1992	20/07/1993	01/09/1993
10 Chad	06/12/2004	30/03/2000	04/04/2000
11 Côte d'Ivoire	27/02/2004	01/03/2002	18/06/2007
12 Komoro	26/02/2004	18/03/2004	16/04/2004
13 Kongo	28/02/1992	08/09/2006	10/10/2006
14 Djibouti	28/02/1992	03/01/2011	25/01/2011
15 Kidemokrasia Mwakilishi wa Kongo	02/02/2010	-	-
16 Misri	30/06/1999	09/05/2001	22/05/2001
17 Ikweta Guinea	-	20/12/2002	19/02/2003
18 Eritrea	-	22/12/1999	25/01/2000
19 Ethiopia	-	02/10/2002	27/12/2002
20 Gabon	27/02/1992	18/05/2007	12/06/2007
21 Gambia	-	14/12/2000	30/03/2001
22 Ghana	18/08/1997	10/06/2005	15/07/2005
23 Guinea-Bissau	08/03/2005	19/06/2008	14/10/2008
24 Guinea	22/05/1998	27/05/1999	21/01/2000
25 Kenya	-	25/07/2000	10/08/2000
26 Libya	09/06/1998	23/09/2000	03/11/2000
27 Lesotho	-	27/09/1999	29/10/1999

28	Liberia	14/05/1992	01/08/2007	15/07/2008
29	Madagaska	27/02/1992	30/03/2005	24/06/2005
30	Mali	28/02/1996	03/06/1998	14/08/1998
31	Malawi	13/07/1999	16/09/1999	17/11/1999
32	Moroko	-	-	-
33	Msumbiji	-	15/07/1998	22/12/1998
34	Mauritania	-	21/09/2005	14/12/2005
35	Mauritius	07/11/1991	14/02/1992	27/02/1992
36	Namibia	13/07/1999	23/07/2004	26/08/2004
37	Nigeria	13/07/1999	23/07/2001	02/05/2003
38	Niger	13/07/1999	11/12/1996	05/03/1997
39	Rwanda	02/10/1991	11/05/2001	17/05/2001
40	Afrika Kusini	10/10/1997	07/01/2000	21/01/2000
41	Kiarabu cha Sahara Kidemokrasia Jamhuri	23/10/1992	-	-
42	Senegal	18/05/1992	29/09/1998	30/10/1998
43	Ushelisheli	27/02/1992	13/02/1992	27/02/1992
44	Sierra Leone	14/04/1992	13/05/2002	18/06/2002
45	Somalia	01/06/1991	-	-
46	Sudan Kusini	24/01/2013	-	-
47	Sao Tome & Kanuni	01/02/2010	18/04/2019	27/06/2019
48	Sudan	-	30/07/2005	18/07/2008
49	Eswatini	29/06/1992	05/10/2012	06/11/2012
50	Tanzania	23/10/1998	16/03/2003	09/05/2003
51	Togo	27/02/1992	05/05/1998	18/05/1998
52	Tunisia	16/06/1995	-	-
53	Uganda	26/02/1992	17/08/1994	21/10/1994
54	Zambia	28/02/1992	02/12/2008	10/02/2009
55	Zimbabwe	-	19/01/1995	22/02/1995
	Jumla ya nchi: 55	saini: 44	Uidhinishaji: 49	amana: 49

**Makao Makuu ya Umoja wa
Afrika** SLP 3243, Roosevelt Street-
W21K19, Addis Ababa, Ethiopia
Simu: +251 (0) 11 551 77 00
Faksi: +251 (0) 11 551 78 44
www.au.int

**MKATABA WA
AFRIKA** kuhusu Haki na Ustawi wa Mtoto